

امتحان جامعه شناسی دهم / نوبت اول / دبیرستان بعثت / مدت امتحان: ۱۵۰ دقیقه / طراح سوال: صابر اکبری

سلام بر دانش آموزان عزیز، فکر و دغدغه نمره را فراموش کنید، خود واقعی تان باشید و از امتحان لذت ببرید... هر سوال، یک عنوان دارد که تقریباً موضوع سوال را به شما می گوید و در ادامه هر سوال به دو قسمت تقسیم می شود. در حین امتحان استفاده از جزوه، کتاب و یا هر منبع مکتوب دیگر مجاز است اما با همدیگر مشورت نکنید، چون تقریباً تمام سوالات تحلیلی است و می خواهم نظر شخص شما را بخوانم. در جواب سوالات باید توضیح بدهید و استدلال کنید، اما سعی کنید توضیحاتتان تا حد ممکن کوتاه باشد. یا حق، اکبری

۱ جامعه شناسی یا روان شناسی؛ مسئله این است!

الف) احتمالاً می دانید که جامعه شناسان و روان شناسان با هم اختلافاتی جدی در نوع نگرش به یک مسئله، تحلیل آن و ارائه راه حل دارند. مسئله ای مثل «افسردگی» را در نظر بگیرید، به نظر شما یک جامعه شناس و یک روان شناس چطور افسردگی را بررسی می کنند؟ هر کدام احتمالاً چه مواردی را به عنوان علل به وجود آمدن افسردگی معرفی می کنند؟ چه راه حل هایی پیشنهاد می دهند؟

ب) به نظر شما نظر کدام یک درست تر، دقیق تر و جامع تر است، جامعه شناس یا روان شناس؟ چرا؟ (مهم نیست که شما حتماً از جامعه شناسی دفاع کنید، نظر شما می تواند متفاوت باشد اما هر کدام را می گوئید، باید برای آن استدلال کنید.)

۲ عیسی آل کثیر و ماجرای یک کنش...

الف) هم اکنون که این سوالات را طرح می‌کنم، حدوداً دو ساعت از شکست تلخ پرسپولیس در فینال آسیا گذشته است، عیسی آل کثیر بازیکن کلیدی خط حمله پرسپولیس تیمش را در این دیدار همراهی نمی‌کرد و علت آن، محرومیتی بود که کنفدراسیون فوتبال آسیا برایش در نظر گرفته بود، اما چرا؟ چون او در چند بازی قبل بعد از به ثمر رساندن یک گل تمیز! در شادی بعد از گل، حرکتی که در تصویر می‌بینید را انجام داد. Afc آل کثیر را محروم کرد چون از این کار او معنای توهین به چشم بادامی‌ها را برداشت کرد، اما آل کثیر گفت این حرکت را به خاطر برادرزاده کوچکش که چشمانی ریز دارد انجام داده و گل را به او تقدیم کرده است. خصوصیت‌های یک کنش را حرکت آل کثیر بررسی کنید. یعنی بگویید کنش چه ویژگی‌هایی دارد و هر کدام از ویژگی‌ها را در کنش آل کثیر بیان کنید. به چه علت ممکن است دو نفر از یک کنش واحد، دو معنای متفاوت را مدنظر قرار دهند؟

ب) این که afc آل کثیر را محروم کرد، پیامد ارادی کنش او بود یا غیرارادی؟ چرا؟

۳ چون سایه ای... هم هستی و هم نیستی!

الف) بین جامعه شناسان بر سر این موضوع که چه پدیده هایی اجتماعی است و چه پدیده هایی اجتماعی نیست، اختلاف نظر جدی وجود دارد. به عنوان مثال تصور کنید شخصی در خانه اش تنها نشسته و برای خودش غذا درست می کند و به تنهایی غذا می خورد، در حین غذا خوردن نیز لب تاب شخصی اش را باز می کند و یک فیلم سینمایی پخش می کند. برخی از جامعه شناسان می گویند چون این کارها را به تنهایی انجام داده است، پس کنش او فردی است و برخی دیگر نیز می گویند هیچ کنشی، نمی تواند تماماً فردی باشد و جامعه حتماً در آن نقشی دارد، نظر کتاب درسی راجع به این موضوع چیست؟ مختصراً توضیح دهید.

ب) اگر خودتان را جای گروه دوم بگذارید، یعنی آن ها که می گویند حتی این کنش که به تنهایی انجام می شود هم اجتماعی است، به نظرتان چه دلیل هایی برای این نظر وجود دارد؟

۴ در اتاقِ تشریحِ بدنِ جامعه! (با رعایت پروتکل های بهداشتی وارد شوید!)

الف) نهادهای اجتماعی به مثابه ستون های یک جامعه هستند، ۶ نهاد اصلی عبارتند از: رسانه، سیاست، دین، تعلیم و تربیت، خانواده و اقتصاد. هر نهاد برای پاسخ گویی به نیاز مشخصی از جامعه ایجاد شده است و اگر نهادها نتوانند به درستی عمل کنند، ستون هایی که جامعه را سرپا نگه داشته از بین خواهد رفت و خانه فروخواهد ریخت. از طرفی تقریباً همه افراد جامعه قبول دارند که اوضاع جامعه ما چندان مساعد نیست، به نظر شما اگر بخواهد بهبود و اصلاحی اساسی در جامعه اتفاق بیفتد کدام نهاد نقش مهم تری دارد؟ کدام نهاد باید شروع کننده تغییرات باشد؟ این سوال را به شکل دیگری نیز می توان پرسید، اگر کسی بخواهد جامعه ما را اصلاح کند، برای شروع باید سراغ کدام نهاد برود؟ چرا؟ دلیل خود را بیان کنید.

ب) فیلم و انیمیشن محصولاتی فرهنگی هستند، به نظر شما این آثار جز کدام لایه فرهنگ هستند؟ (عمیق یا سطحی) چرا؟ با توجه به پاسخی که به این چرا دادید، بگویید آیا امکان دارد فرهنگ جامعه ای با مشاهده فیلم های فرهنگ دیگر تغییر کند؟ توضیح دهید.

۵ چالش مدرسه بعثت

الف) مدرسه بعثت که شما در آن تحصیل می کنید نسبت به بقیه مدارس مشهد چه فرصت ها و محدودیت هایی را برای شما به وجود آورده است؟ با توجه به شنیده ها یا دیده هایتان از سایر مدارس دوره دوم مشهد مقایسه کنید. (اگر یک یا دو مدرسه خاص را نام ببرید بهتر است، مثلا بگویید فرق بعثت با امام رضا (ع)، یا تیزهوشان، یا امام حسین (ع) یا هر مدرسه ای که کم و بیش می شناسیدش چیست؟)

ب) به نظر شما قلمرو فرهنگ آرمانی که مدیران و مسئولین ارشد بعثت برای دانش آموزان در نظر گرفته اند چیست؟ به عبارت دیگر دانش آموز ایده آل از منظر کادر مدرسه (مدیر و معاونین) چه ویژگی های اساسی دارد؟ دانش آموز ایده آل از منظر معلم جامعه شناسی شما چه ویژگی هایی دارد؟ (سعی کنید نظرات کادر از یک طرف و نظر معلم جامعه شناسی خود (آقای اکبری) را از طرف دیگر حدس بزنید و با هم مقایسه کنید.) در نهایت به طور مختصر بگویید قلمرو فرهنگ واقعی دانش آموزان بعثت چیست و چه ویژگی هایی دارد؟

۶ یک پاس گل در دقیقه آخر... (این سوال به عنوان نمره تشویقی در نظر گرفته شده و پاسخ به آن اختیاری است.)

الف) تحلیل و نقد شما پیرامون کلاس جامعه‌شناسی، مباحث آن، دانش آموزان و معلمش چیست؟
وجوه مثبت و منفی آن را بگویید.

ب) با توجه به اینکه هر سوال یک نمره دارد (دو بخش نیم نمره ای) برگه خود را تصحیح کنید و به خودتان از ۱۰ نمره منصفانه و عادلانه بدهید.

ج) حدس می‌زنید کدام دانش آموزان بیشترین نمره را در کلاس خواهند گرفت و کدام دانش آموزان کم‌ترین نمره را؟ (فقط نام ببرید.)

د) به امتحان حاضر و نوع سوالاتش از ۰ تا ۱۰ نمره چه نمره ای می‌دهید؟